

Kampen for ligelønnen.

I december 1970 var jeg med i en aktion i Folketinget i forbindelse med et lovforslag om indførelse af ligeløn ved lov. Og i januar 1971 blev „Kvindernes Initiativgruppe for ligeløn“ etableret. Overenskomstforhandlingerne på arbejdsmarkedet nærmede sig deres afslutning, og ligelønnen rykkede fra sin 1. plads på LO's prioriteringsliste ned på 5. pladsen. Så var det kvinder fra forskellige arbejdspladser og kvindeorganisationer gik sammen i et tæt samarbejde for at ændre på denne tingenes tilstand. I løbet af ganske kort tid blev der trykt og uddelt 13.000 løbesedler på arbejdspladser i København med opfordring til at komme til møde og planlægge en demonstration den 8. februar. Mødet blev meget besøgt, et livligt møde med mange forslag og beretninger om forhold på arbejdspladserne. Demonstrationen blev planlagt og et nyt møde aftalt.

Den vellykkede demonstration gik fra Rådhuspladsen til Forligsinstitutionen; ca. 5000 kvinder deltog; det var en støtte til de kvindelige forhandlere. Så kom mæglingsforslaget, hvor kvinderne blev spist af med et protokollat om ligeløn, idet der ved ligeløn blev forstået, „at der for arbejde af samme værdi uafhængigt af køn betales samme løn“.

Kvinderne blev opfordret til at stemme nej, og „Initia-

tivgruppen" udsendte plakater og løbesedler om det. Resultatet blev, at 28.214 stemte nej, 7.499 ja; forslaget blev alligevel vedtaget, da afstemningerne fra alle forbund kædes sammen.

Nu skulle de forskellige arbejdsprocesser vurderes af nedsatte udvalg. Vi ville følge dette arbejde, for vi havde ingen tiltro til, at arbejdsvurderinger ville bringe u-ligelønnen ud af verden. Ligelønsspørgsmålet optog mange, og der var livlig aktivitet adskillige steder; radio og TV bragte udsendelser.

På Femø-lejren 1972 havde vi en ligeløns-uge, hvor ligelønnen, u-ligelønnen, var sat til debat.

Til overenskomstforhandlingerne 1973 arrangerede vi atter møder, udsendte mærker og pjecer med kravene: „Ligeløn – nu“, samme timeløn, samme tillæg, samme akkordsats, lige ret til alt arbejde.

Det vedtagne mæglingsforslag indeholdt ligeløn, men det var rigtignok en ligeløn uden megen værdi for de fleste kvindelige arbejdere, idet arbejdet med indførelsen blev lagt ud til de enkelte arbejdspladser.

Der er grund til at følge nøje med i, hvordan det udvikler sig; der er ingen tvivl om, at der må aktioneres nu og da. I lande, hvor der formelt er ligeløn på grundlag af arbejdsvurderinger, er der stadig u-ligeløn. Herhjemme har vi HK-området som eksempel på, hvorledes personlige tillæg til mændene skaber ulighed. Indenfor mit eget fag er det også sådan.

I vort kapitalistiske system kan det ikke være andeledes; der må til stadighed aktioneres for at hæve lønningerne, men kun en ændring af systemet kan give reel indflydelse og lighed på arbejdspladserne.

I ligelønsarbejdet har vi haft nogle problemer overfor meget teoretiske kvinder fra Socialistisk Kvindegruppe. De kritiserede vores arbejde og skældte os (mig) ud for at glemme revolutionen, når vi stillede krav om forbedringer og ligeløn indført. Det har været en skuffelse at møde

denne uforstående holdning overfor de praktiske problemer, og flere i gruppen – bl. a. adskillige arbejderkvinder – har følt sig såret over det og talt om „forståelseskløfter“ og usolidarisk holdning. I „ligelønsugen“ på Femø-lejren, som jeg lavede oplæg til, mødte jeg den samme meget kritiske indstilling til det praktiske arbejde, vi udførte. Det var imidlertid ikke til at hale ud af dem, hvad vi da skulle gøre „her og nu“.

Arbejdet i ligelønsgruppen er i øjeblikket gearret ned; januar 74 begynder vi igen.

Femø-lejren, 1971.

Foråret 1971 opstod den tanke at etablere en ø-lejr for kvinder. Jeg gik ind i gruppen, der skulle arrangere lejren. Det var et meget stort arbejde, men vi var mange om det, og begejstringen for projektet var stor. Der blev lagt os mange hindringer i vejen, manglende økonomisk støtte, velvillig behandling i Kulturministeriet, men henholdende svar. Da vi nåede juni uden svar, begyndte vi at blive irriterede. Vi mødte op til et møde om ø-lejre, hvortil vi ikke var inviterede. Her fik vi at vide, at sådan nogen forvirrede høns ikke kunne få penge, og hvem var vi egentlig; hvorfor stod der ikke nogle kendte kvinder bag? og vi havde vel heller ingen tilmeldinger? I løbet af en weekend fik vi 150 tilmeldinger, som blev præsenteret for ministeren; han havde så alligevel penge med, 30.000 kr. fik vi samt 20.000 kr. som lån, der skulle tilbagebetales den 1. oktober.

Vi fik travlt, der var kun 14 dage til start. Lejren skulle annonceres; det skete ved udsendelse af plakater og pjecer til hele landet. Tre af os var med TV ude på fugleøen i Sortedamssøen, hvor vi fortalte om formålet med lejren; det blev udsendt i fredags-magasinet og godt modtaget. Alt var parat til tiden.

Det var en dejlig oplevelse at være i lejren; ca. 500